

Lov om foranstaltninger i anledning af svangerskab m.v., som seinast broytt við lögtingslóg nr. 168
frá 16. desember 2021 ^{1) 2) 3) 4)}

§ 1. En kvinde kan få sit svangerskab afbrudt i følgende tilfælde:

- 1) Når svangerskabets afbrydelse er nødvendig for at afværge alvorlig fare for kvindens liv eller helbred. Ved bedømmelsen af denne fare skal der på grundlag af en vurdering af samtlige omstændigheder, herunder de forhold, hvorunder kvinden må leve, tages hensyn ikke alene til fysisk eller psykisk sygdom, men også til tilstedeværende eller truende fysiske eller psykiske svækkelsestilstande.
- 2) Når kvinden er blevet besvangret under sådanne omstændigheder, som omhandles i Borgerlig Straffelov af 15. april 1930 § 210 eller § 210, jfr. § 212, samt når svangerskabet skyldes krænkelse af kvindens kønsfrihed under sådanne omstændigheder, der omhandles i straffelovens §§ 216-223 eller disse paragraffer sammenholdt med § 224.
- 3) Når der er nærliggende fare for, at barnet på grund af arvelige anlæg eller på grund af beskadigelser eller sygdom, pådraget i fosterlivet, vil blive lidende af sindssygdom, åndssvaghed, andre svære mentale forstyrrelser, epilepsi eller alvorlig og uhelbredelig abnormitet eller legemlig sygdom.
- 4) Når i ganske særlige tilfælde alvorlige fysiske og psykiske defekter eller andre lægeligt begrundede forhold medfører, at kvinden skønnes uegnet til at tage vare på sit barn.

Stk. 2. Afbrydelse af svangerskab må i de i § 1, stk. 1, nr. 2-4, omhandlede tilfælde normalt ikke foretages efter udløbet af den 16. svangerskabsuge.

Stk. 3. Skyldes svangerskabet krænkelse af kvindens kønsfrihed under sådanne omstændigheder, som omhandles i straffelovens § 216, § 217, § 218, stk. 2, og § 221 eller disse paragraffer sammenholdt med § 224, må afbrydelse af svangerskab ikke finde sted, medmindre der er sket anmeldelse til politiet om forbrydelsen og anmeldelsen – efter stedfunden politiundersøgelse – ikke er afvist som urigtig.

Stk. 4. (Strikað).

§ 2. Svangerskabsafbrydelse må, medmindre den er begrundet i en som følge af sygdom foreliggende alvorlig fare for kvindens liv eller helbred, ikke finde sted, forinden følgende betingelser er opfyldt:

- 1) Er kvinden under 18 år, og har hun ikke indgået ægteskab, skal der indhentes samtykke fra indehaveren af forældremyndigheden, medmindre afgørende omstændigheder taler derimod.
- 2) Er kvinden på grund af sindssygdom, hæmmet psykisk udvikling, alvorligt svækket helbred eller af andre årsager ude af stand til at forstå betydningen af indgrebet, kan begæringen om dettes foretagelse fremsættes af en hertil beskikket særlig værge. For beskikkelse af denne værge finder bestemmelsen i værgemålslovens § 50 tilsvarende anvendelse. Hvis kvinden er på en institution m.v. omfattet af lov for Færøerne om offentlig forsorg, kan også vedkommende institutionsleder uanset værgemålslovens § 16 anmode om beskikkelse af en særlig værge.
- 3) Er kvinden gift og samlever med sin ægtefælle, skal der gives denne lejlighed til at udtale sig, medmindre særlige omstændigheder taler derimod.

§ 3. Afbrydelse af svangerskab må kun foretages af en autoriseret læge på et af statens eller kommunens sygehuse eller på et privat sygehus, der modtager offentlig støtte, eller på hvilket patienter indlægges for offentlig regning.

Stk. 2. Såfremt faren for kvindens liv eller helbred i de i § 1, stk. 1, nr. 1, omhandlede tilfælde er begrundet i sygdom og dette er konstateret på et af de i nærværende paragrafs stk. 1 omhandlede sygehuse, kan bestemmelse om svangerskabsafbrydelse træffes af sygehusets overlæge.

Stk. 3. Ønsker i andre tilfælde en kvinde sit svangerskab afbrudt, må hun rette henvendelse herom til en mødrehjælpsinstitution. Den pågældende mødrehjælpsinstitution undersøger, om de i §§ 1 og 2 fastsatte betingelser for indgrebets foretagelse er tilstede, og bør herunder i almindelighed indhente oplysninger fra kvindens sædvanlige læge. Tillige skal mødrehjælpsinstitutionen i fornødent omfang søge assistance af speciallæge, indhente erklæring fra arvebiologisk institut eller lade kvinden indlægges på sygehus eller dertil egnet hjem til observation eller behandling. Bestemmelse om, hvorvidt svangerskabsafbrydelse kan foretages, træffes derefter af det i § 6 A, stk. 1, i lov nr. 119 af 15. marts 1939 om mødrehjælpsinstitutioner, som ændret ved lov nr. 176 af 23. juni 1956, omhandlede samråd, bestående af 2

læger og mødrehjælpsinstitutionens leder eller en anden ved institutionen ansat person med tilsvarende uddannelse. Indtil der på Færøerne oprettes mødrehjælpsinstitutioner eller dertil svarende institutioner, skal svangerskabsafbrydelse på Færøerne i de dette stykke, omhandlede tilfælde kunne ske efter samråd mellem den autoriserede læge, der foretager indgrebet, og en anden autoriseret læge.

Stk. 4. Når bestemmelse om svangerskabsafbrydelse foreligger, skal kvinden på begæring modtages på det sygehus (sygehusafdeling), hvorunder hun hører. Sygehusets (sygehusafdelingens) overlæge er berettiget til at forelægge spørgsmålet om indgrebets foretagelse for det i § 6A, stk. 3, i lov nr. 119 af 15. marts 1939 om mødrehjælpsinstitutioner, som ændret ved lov nr. 176 af 23. juni 1956, omhandlede nævn til vejledende erklæring. Nægter overlægen at foretage indgrebet, kan patienten indlægges på et andet sygehus, om fornødent ved vedkommende mødrehjælpsinstitution foranstalning.

§ 4. De i § 3 nævnte læger samt personalet ved de i § 3 nævnte sygehuse er under ansvar efter Borgerlig Straffelov § 263, jfr. § 275, forpligtet til at iagttage tavshed om de privatlivet tilhørende forhold, som de i anledning af spørgsmålet om svangerskabsafbrydelse måtte erfare eller få formodning om, medmindre de ifølge lovgivningen er forpligtet til at udtale sig, eller medmindre de handler i berettiget varetægelse af almen interesse eller egen eller andres tarv.

§ 5. Den, som til brug ved afgørelse af, om betingelserne for svangerskabsafbrydelse foreligger, bevidner noget, hvorom han intet kendskab har, eller forsætlig afgiver urigtige oplysninger, straffes efter reglerne i Borgerlig Straffelov § 162.

§ 6. ⁵⁾ En kvinde, der selv afbryder sit svangerskab eller lader det afbryde af en person, der ikke er autoriseret læge, straffes, selvom de i § 1 foreskrevne betingelser for lovlig svangerskabsafbrydelse er tilstede, med bøde. Afbryder hun sit svangerskab, eller lader hun det afbryde, vidende om, at betingelserne for lovlig svangerskabsafbrydelse ikke er tilstede, er straffen fængsel indtil 3 måneder. Under særlig formildende omstændigheder kan straffen bortfalde. Forældelsesfristen for strafansvar efter bestemmelserne i dette stykke er 1 år.

Stk. 2. ⁵⁾ Fremkommer der under en sag, der er rejst til straf for ulovlig svangerskabsafbrydelse mod en udenfor ægteskab besvangret kvinde eller hendes medhjælper eller mod hendes medhjælper for forsøg på ulovlig svangerskabsafbrydelse, sådanne oplysninger, at det må anses for godtgjort, hvem der har besvangret hende, straffes denne med fængsel indtil 1 år, under formildende omstændigheder med fængsel indtil 4 måneder, såfremt det godtgøres, at han trods henvendelser fra kvindens side om støtte af personlig eller økonomisk art har undladt at yde hende en efter forholdene rimelig støtte og bistand, og denne undladelse har været af væsentlig betydning for hendes beslutning om at afbryde svangerskabet.

Stk. 3. ⁵⁾ En autoriseret læge, der afbryder et svangerskab eller yder bistand hertil, vidende om, at de i § 1 foreskrevne betingelser for lovlig svangerskabsafbrydelse ikke er tilstede, straffes med fængsel indtil 2 år. Under skærpene omstændigheder, særlig når handlingen er foretaget for vindings skyld, eller hvis den har medført kvindens død eller betydelig skade på legeme eller helbred, er straffen fængsel indtil 4 år. Finder en efter § 1 lovlig svangerskabsafbrydelse sted uden iagttagelse af forskifterne i §§ 2 og 3, er straffen fængsel indtil 4 måneder eller under formildende omstændigheder bøde. Afbrydes et svangerskab uden kvindens samtykke, er straffen fængsel indtil 12 år.

Stk. 4. Den, som uden at være autoriseret læge afbryder et svangerskab eller yder bistand hertil, straffes med fængsel indtil 4 år. Under skærpene omstændigheder, særlig når handlingen er foretaget for vindings skyld, eller hvis den har medført kvindens død eller betydelig skade på legeme eller helbred, er straffen fængsel indtil 8 år. I gentagelsestilfælde, eller såfremt gerningsmanden har handlet uden kvindens samtykke, er straffen fængsel indtil 12 år.

Stk. 5. Foranstående straffebestemmelser omfatter ikke uagtsomt forhold.

§ 7. Den, der ved ulovlig tvang, jfr. Borgerlig Straffelov § 260, eller ved trusler om økonomisk tab eller om forringelse af stilling i personlig, familie- eller samfundsmæssig henseende eller ved løfte om belønning formår en svanger kvinde, der ønsker at gennemføre sit svangerskab, til at lade dette afbryde, straffes, selvom afbrydelsen finder sted under iagttagelse af de herom givne regler, med fængsel indtil 2 år; straffen er dog fængsel indtil 4 år, såfremt afbrydelsen foretages af en person, der ikke er autoriseret læge.

§ 8. (Strikað).

§ 9. Udgifterne i anledning af svangerskabsafbrydelse afholdes af pågældende selv. Hvis hun ikke har midler hertil,

afholdes udgifterne af statskassen eller, forsåvidt hun er inddraget under en af de i § 66 i lov nr. 181 af 20. maj 1933 nævnte forsorgsgrene, af vedkommende anstalt.

Stk. 2. ⁶⁾ I det i § 3, stk. 4, sidste punktum, omhandlede tilfælde afholdes den del af udgifterne, som ville være forbundet med indlæggelse og foretagelse af indgrebet på sygehuset på kvindens hjemsted, i overensstemmelse med stk. 1. Landsstýrismaðurin kan fastsætte bestemmelser om, at de med kvindens sygehusophold iøvrigt forbundne udgifter for det sygehus, hvor indgrebet foretages, helt eller delvis skal refunderes af sygehuset på kvindens hjemsted.

Stk. 3. Vedkommende mødrehjælpsinstitution kan, såfremt særlige hensyn til kvinden taler derfor, godkende, at indgrebet foretages på et sygehus udenfor kvindens hjemsted. I så fald afholdes de derved forårsagede udgifter i overensstemmelse med stk. 1.

§ 10. Der kan af staten ydes kommuner eller private foreninger eller organisationer, som påtager sig organiseringen og driften af et oplysningsarbejde overfor befolkningen om seksualhygiejne, refusion af indtil halvdelen af udgifterne herved.

Stk. 2. Tilskuddet til private foreninger eller organisationer kan, såfremt oplysningsarbejdet har særlig tilknytning til bestemte kommuner, betinges af, at disse deltager i udgifterne med indtil halvdelen af det beløb, der ydes af staten.

Stk. 3. Udgifterne ved ydelsen af de i stk. 1 og 2 nævnte statstilskud afholdes ved bevilling på de årlige finanslove.

§ 11. ⁶⁾ Genstande eller stoffer, der er tjenlige til at forebygge svangerskab, må kun forhandles, såfremt de er godkendt af landsstýrismanninum. Landsstýrismaðurin kan fastsætte priserne, som skal være tydeligt angivne på emballagen, og kan fastsætte de til gennemførelsen af en effektiv begrænsning af og kontrol med priserne fornødne bestemmelser om vilkårene for adgangen til at omsætte de nævnte genstande eller stoffer. De omhandlede genstande og stoffer må kun forhandles fra apoteker eller fra udsalgssteder, der er godkendt af embedslægen efter forhandling med politiet.

Stk. 2. Erhvervsmæssig undersøgelse af urinprøver med henblik på påvisning af svangerskab må kun foretages af læger og apotekere samt af personer, som af sundhedsstyrelsen autoriseres hertil.

Stk. 3. Overtrædelse af de i denne paragraf fastsatte bestemmelser straffes med bøde.

§ 12. ⁶⁾ Landsstýrismaðurin fastsætter nærmere regler til lovens gennemførelse.

Stk. 2. ^{6) 5)} Overtrædelse af de af landsstýrismanninum i medfør af denne paragraf givne forskrifter til gennemførelse af de i §§ 1-4 givne regler straffes med bøde eller fængsel indtil 3 måneder.

§ 13. Denne lov træder i kraft den 1. oktober 1956.

Stk. 2. Samtidig ophæves lov nr. 163 af 18. maj 1937 om foranstaltninger i anledning af svangerskab m.v. som ændret ved lov nr. 89 af 15. marts 1939 samt § 235, stk. 2, i Borgerlig Straffelov af 15. april 1930, jfr. bekendtgørelse nr. 215 af 24. juni 1939.

Stk. 3. ⁶⁾ (Strikað).

Stk. 4. ⁶⁾ (Strikað).

1) Ændret og ikraftsat ved kongelig anordning nr. 228 af 20. juni 1959.

2) Ændret ved lov nr. 234 af 3. juni 1967, som sat i kraft ved kongelig anordning nr. 73 af 14. marts 1968.

3) Ændret ved lov nr. 247 af 9. juni 1967, som sat i kraft ved kongelig anordning nr. 151 af 21. marts 1988.

4) Ændret ved lov nr. 505 af 12. juni 2009.

5) Broytt við lögtingslóg nr. 168 frá 16. desember 2021.

6) Broytt við lögtingslóg nr. 78 frá 29. mai 2017, har § 14 ljóðar soleiðis: “*Stk. 1.* Hendan lögtingslóg kemur í gildi ólavsökudag 2018. *Stk. 2.* Mál, sum á yvirtökudegnum verða viðgjörð av einum ríkismyndugleika, verða avgreidd av Familjufyrisitingini. Mál, sum ein ráðharri í Danmark viðgerð, verða tó avgreidd av Kærunevndini í almanna-, familju- og heilsumálum. Harafturat tekur Familjufyrisitingin sær av øllum fyrispurningum um avgreidd mál, sum fylgja við yvirtökuni, og sum ein ríkismyndugleiki fram til yvirtøkuna hevði ábyrgdina av. *Stk. 3.* Um so er, at tað út frá einari ítøkiligari meting verður hildið óskynsam, at ein føroyskur myndugleiki avgreiðir eitt verserandi mál, verður hetta avgreitt av viðkomandi myndugleika í Danmark. Danskí myndugleikin boðar avvarðandi føroyska myndugleika frá hesum.”